

SZENTEGYHÁZI HIRLAP

II ÉVF. 7. SZÁM

1993.
július

A GYERMEKFILHARMÓNIA ALAPÍTVÁNY LAPJA
MEGJELENIK HAVONTA

„Úgy érzem, mintha gyakran jártam volna itt”

(Beszélgetés Czine Mihállyal)

A Bolyai Nyári Akadémia megnyitó ünnepségének vendége volt Czine Mihály professzor, jeles irodalomtudós, aki a hétfői reggeli előadásával elindította a magyar szakos tanárok munkaprogramját. Az előadás után kérdeztem Czine Mihályt itteni tapasztalatairól.

— *Professzor úr, úgy is mondhatnám, hogy mi most látjuk egymást először, de a tegnapelőtti találkoztunk utójára, hisz a Duna televízió csüörtök esti Ki mit tud? vetélkedője zsűrijének elnökeként láthattuk, s Önt igen megkedvelték az itteni emberek, a tévénező közönség. Kérem, beszéljen erdélyi tapasztalatairól!*

— Az idén negyedszer jöttem Erdélybe. Félig erdélyinek érzem magam, családi kötelékeim Szatmárhoz kapcsolnak, anyám Erdélyben nőtt fel, apám testvére Csanáloson maradt. S valóban régen ismerjük egymást, ha nem is tudtunk egymásról eddig, mert egy a nyelvünk, művészetünk, rokon a gondolkodásunk, összekapcsol az egyformán ejtett szó.

— *A Székelyföldet jól ismeri. Hát vidékünket?*

— Többször jártam Zsögödön, Csíkbán, Móricz nyomát keresve jutottam el Nagy Imréhez. Vele Magyarországon is találkoztam, kiállításokon, a kolozsvári lakásán és Zsögödön is. Szentegyházán eddig csak átutaztam, de most úgy érzem, mintha gyakran jártam volna itt. Megilletődéssel tapasztaltam, hogy milyen hatalmas munka folyik, milyen örömmel és szeretettel rendezték meg az Akadémia megnyitóját. Csoodálatos volt a Filharmónia előadása. Haáz édesapjával az

'50-es évek közepén találkoztam, ő még ismerte Móriczot. Azt láttam, hogy e városkában törekednek kicsi lehetőségek között nagyot teremteni. Gazdag a könyvtáruk, jó a városi lap.

— *Tapasztalatai szerint milyenek az itteni emberek?*

— Az embereket nehéz helyzetben bizakodóknak érzem. Házak épülnek, dolgoznak, kedvük nem veszett el.

— *Irodalomtanárok tanácskozása kezdődött el nálunk. Professzor úr, mit tart legfontosabbnak a tanári munkában?*

— Az irodalomban minden benne van, ami a műveltség alapját jelenti. Minden műveltség forrása. A Székelyföldön a magyartanárnak óriási lehetőségei vannak, mert ez a föld tele van a költői földrajz neveivel: Farkaslaka, Zágón, Székelyudvarhely, Fehéregyháza... Ez az irodalom az otthonról szól, a hazáról a szívben, „a hazáról a magasban”. A szívós, okos, leleményes népről, aki az ördögöt is odaragasztja az Olt jegéhez, s a világban mindenütt megállja a helyét. Kínálja minden hely a maga értékeit, ezekre a lehetőségekre kell figyelni.

Czine Mihály eltávozásakor ezeket a búcsúszavakat írta be az iskola emlékkönyvébe:

„Dicsértessék és hirdettessék Szentkeresztbánya népe és iskolája, minden tanára és diákja! Köszönettel, szép emlékekkel!”

Köszönettel mi tartozunk.

Bogdán Ida

A Nyári Akadémiáról

A Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége idén a pedagógusok szakmai továbbképzésének új formáját kezdeményezte — ez a Bolyai Nyári Akadémia. A magyar szakos tanárok — szám szerint ötvenen — a mi líceumunk vendégei voltak: az iskola bentlakásában laktak, az étkezdénkben ettek és osztálytermeinkben hallgatták a szegedi vendégtanárok előadásait. Szép, eseménydús napja volt a Nyári Akadémiának a július 18-i megnyitó ünnepség. Ez szentmisével, hálaadó istentisztelettel kezdődött a felső plébániatemplomban, majd folytatódott a Bartók Béla Művelődési Házban megtartott hivatalos megnyitóval, ahol a résztvevők néhány nevezetes vendég méltató szavait hallhatták a Nyári Akadémia jelentőségéről. Megtiszeltte jelenlétével az Akadémia megnyitóját (és ezzel városunkat is) dr. Tóttössyné, a magyar Tanügyminisztérium képviselőjében, Murvai László, a hazai Tanügyminisztérium osztályvezetője, Ivan Truter, a nemzeti kisebbségi tanács részéről, Csoóri Sándor, a Magyarok Világszövetségének elnöke. Az Anyanyelvi Konferencia üdvözlését Czine Mihály tolmácsolta. Az ünnepi

műsor fénypontja — dicsekvés nélkül — a Gyermekfilharmónia fellépése volt.

A magyar szakosok számára tartott előadások július 19-27. között zajlottak. A programban sok érdekes, szakmai újdonságot is jelentő előadás elhangzott, de mindenképpen szeretném megemlíteni a kötött programon kívül hallottakból a legszínvonalasabbakat. Így Jelenics István jezsuita atya előadását Pilinszky János költészetéről, Beder Tibor vetített képes törökországi úti beszámolóját, Andrásfalvy Bertalan volt oktatási miniszter, néprajzkutató színes, adatokban gazdag és széles perspektívát nyitó előadását, Dinnyés József zenés-verses műsorát. De talán nem szerénytelenség, ha azt mondjuk, mi is tudtunk valamit nyújtani vendégeinknek: az iskola diákszínjátsoi — szereplők cseréjével és egyheti kemény próbákkal — bemutatták a Tamási-darabot, amit év közben játszottak. Játékuk osztatlan sikert aratott a szegedi vendég-tanárok, az Akadémia résztvevői körében. Őszinte elismeréssel gratulált András-

folytatás az 5. oldalon
Nagy Eszter

Őszinte elismerésünket és köszönetünket ezúton is szeretnénk kifejezésre juttatni a Nyári Bolyai Szabadegyetem szervezőinek, rendezőinek, valamint a szóbeli fogadtatásért.

A magyarországi Anyanyelvi Konferencia képviselőjében:

Feith Lajos
cserkésztsízt, az Anyanyelvi Konferencia elnökségi tagja
Ilosvai Gyula,
a Móricz Zsigmond Baráti Társaság vezetőségének tagja

Szentegyháza, 1993. júl. 21.

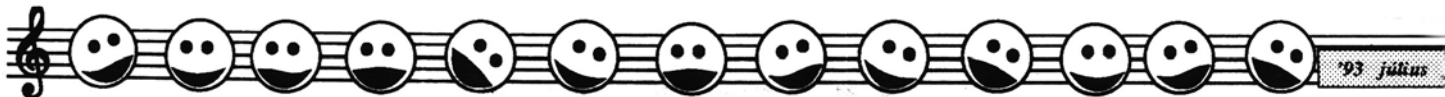
Bolyai Nyári Akadémia városunkban

Július 18-án, vasárnap városunkban nyitották meg a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetségének szervezésében, ünnepélyes külsőségek között — istentisztelettel, köszöntő beszédekkel és műsorral — az első Bolyai Nyári Akadémiát.

Ha egy nép ki akar lábálni az elmaradottságból, elsősorban jó iskolákra van szüksége — írta jó 150 évvel ezelőtt Széchenyi István. S a jó iskolának nélkülözhetetlen feltétele, sok más egyéb között, hogy jól képzett pedagógusai legyenek. Hogy kell és van mit tanulniuk a pedagógusoknak, ahhoz nem fér kétség. Ezért olyan jelentős az, ami a napokban zajlik Erdély több helységében mintegy ezer óvónő, tanító, szaktanár és iskolaigazgató részvételével.

Városunkban erdélyi, felvidéki és vajdasági magyar nyelv és irodalom szakos tanárok hallgatnak előadásokat és folytatnak eszmecsere-tíz napon át. Az előadók főként a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanárai. Sok sikert!

S.D.

Alapítványunk életéből ♦ Alapítványunk életéből ♦ Alapítványunk életéből

Filharmonia- hangversenykörút

...foglalja le minden gondolatunkat augusztus 1-től. A rengeteg szervezés, futkározás ellenére is csak halvány körvonalakban alakult ki a hagyományos augusztusi koncertkörútunk. A legbiztosabb fogodzó egy hivatalos telex Balatonboglárról, amelyben a 20-i ünnepségre igen kedvesen meghívtak bennünket, a 18-22. közötti időszakra, három koncert, kirándulások; étel, szállás biztosítva 130 főre.

Utolsó koncertünk alkalmával (ama nevezetes vasárnap, mikor a Bolyai Nyári Akadémia megnyitását muzsikáltunk), Csoóri Sándor, a Magyarok Világszövetségének elnöke meghívta együttesünket. Ennek értelmében az aug. 23-24-i Szárszói Értelmiségi Találkozó megnyitóján fogunk szerepelni. Bogláról járunk át Szárszóra (kőzel van). Eredeti szálláshelyünkön való tartózkodásunkat a Világszövetség fizeti. 24-én Künszentmiklósról vezetne utunk. 26-án jönnénk haza. Tehát:

16. — hajnali 4-kor indulás a Múzeum Szállótól
17. — Budapest — séta a városban, pihenés
18. — Vidámpark, délután indulás Boglára
19. — furdés a Balatonban, pihenés
20. — koncert Boglárán, kirándulás
21. — koncert Boglárán, furdés
22. — délelőtti koncert, furdés
23. — esti koncert Szárszón
24. — búcsú Boglártól
25. — künszentmiklósi koncert
26. — hajnali indulás haza

Ebből az elképzelésből a Boglár és Szárszói biztos, a többi egy héten belül tisztázódik. Műsorunk begyakorlása érdekében a következő próbarendünk lesz:

Vonások: aug. 3., 5., 7., 10., 12., 14. reggel 8-tól

Fűvások: aug. 2., 4., 6., 9., 11. este 8 órától és 14-en reggel 8-tól

Kórus: Bánya: aug. 4., 11., 13. este 7-től

Nagyfalu: 2., 6., 9., 13. este 7-től

A próbák a zeneteremben lesznek. Lehetőleg ne hiányozzatok!

Ez a turné rengeteg pénzbe fog kerülni: pesti étkezéseitek, szállításotok, előkészületek stb. Első nagy kiadásotok az útlevelek elkészítése volt (személyenként 5000 lej, az elkészettek 7000 lej), amelyben Demeter Ibolya és Burus Tibi segítségével nélkül még most is vakaróztatnánk... Miért kellett útlevel és nem a hagyományos „közös lista”? Mert ez utóbbi eléggé megdrágult, elintézése újabb rengeteg bonyodalommal jár. Ezenkívül úgy gondoltuk, hogy 10 évre biztosítjuk a filharmonistáknak a „zöld utat kifele”. Jövőre biztos sokkal drágább lesz az útlevel. Ne bánjátok hát!

A további kiadásaitok enyhítésére teljes gőzzel dolgozik a Múzeum Szálló. Ha nem

kellene harmadik buszt bérelnünk, talán ingyen is megúsznátok a turnét. Így fejenként 3000 lej (testvéreknek 2500), ahonnan hárman jönnek, 2000 lej) a hozzájárulás. Ezt az összeget aug. 7-ig szíveskedjétek átadni Demeter Ibolya pénztárosnak!

A Múzeum Szálló

rengeteg vendégnek adott szállást, kellemes órákat töltöttek itt barátaink. Marosvásárhelyi diákok lepték el két ízben, majd Székelykeresztúr-Karcag testvérkapcsolatának lehettünk tanúi (sajnos, az eső nem engedte ki őket a házból...). A szegedi tanárok gyerekeikkel csupa jó szóval illeték vendégházunkat, jöllehet a futrinka-rajzás (júl. 20-22.) telibe találta őket. A hármasszoba lakója volt Czine Mihály bácsi, Ilosvai Gyula és Feith Lajos társaságában. A Ferencz Atya bencés diákjai fegyelmességéről, tisztaságáról, rendszeretéről álmélkodva vettünk tudomást. Ha mindig ilyen vendégeink volnának, takarítani sem kellene! Izgatottan várjuk a budapesti Palestrina-kórust, akik koncertezni fognak városkánk templomai-ban is aug. 11-től. A debreceni Alföld Színház is a mi vendégünk lesz aug. 7-től. A Múzeum Szálló működtetésében sokat fáradozik Lőrincz Margit, Demeter Ibolya, Bodó Erzsébet, Mihály Róza néni, gyakran besegít Tankó Vali, Elekes István és Burus Tibi. A szervezési rész az én feladatomban. A múzeumba az utóbbi időkben régiség, sajnos, nem került. Ha valakinek a padlásán lenne még valami érdekes, szíveskedjék értesíteni.!

Járműveink

sorában méltó helyen áll az Uwe Achtmann által adományozott Barkas mikrobusz. Július 27-én kapott számtáblát. Nagy hasznunkra volt a szegedi tanárok fuvarozásában. Ikarus autóbuszunk egy rövid generál javításon esett keresztül, műszaki vizsgája, remélhetőleg, sikeres lesz. A Fiat következő aug. 9. körül egy általános orvoslásra. A pesti utak bevételeiből fedezzük a javítások költségeit.

Ezenkívül kitűnő, új „GOOD YEAR-papucsokat” húztunk a lábukra!

Alapítványunkon keresztül kapott meghívást a győri anyanyelv-művelő tábortáborba 4 fiatal. 16-on német és angol nyelvtanfolyamon vesznek részt Budapesten, 40 személy pedig pazarul szervezett szabadságát tölti Budapesten — cserébe mi pestieket fogadunk. Ennek ellenére iszonyatosan nehéz rábírnunk még a jó képességűeket is arra, hogy írjanak

Újságunkba.

Ez a kis lap mindenki lapja, nem két-három ember kiváltsága. A Hírlap szerkesztésében oroszlánrészt vállaló Szabó Klára, a gépiróként dolgozó Szabó Ildikó és a „főszerkesz-

tő” feladata az lenne, hogy a beérkezett írások tömkelegéből a legsikerültebbeket leközlőjkék. Hol vannak a versek, tréfás történetek, viccek, mondák, írói próbálkozások? A lapszerkesztés legnehezebb része a „cikkgyűjtögetés”. Sokan még ma sem tudják, hogy a Könyvtár a szerkesztőségünk, oda be lehet adni hírdetéseket, írásokat. „Nincs miről írjak” „Nem tudok írni” „Inkább írja meg más” — válaszolják azok, akikre rákérdeünk: van-e leközlendő gondolata, mondanivalója. A véleménynyilvánítás sajnos az utcasarki locsogás szintjén marad, ezért nincs előrelépés. Nincs egy egészséges közvélemény.

Bizony, mélyen tisztelt olvasónk, ha a tunyaság, dögség ordítani tudna...

Haáz Sándor

Pillanattfelvétel

Hajnali négy óra. Kilencszáz kilométer, 22 órás út van mögöttünk, egy agyonhasznált, már-már működésképtelen busz alattunk, és az út minden mozzanata az idegekben. Időnként szundítottunk egy keveset, de mindjárt-mindjárt felriadtunk, ha döccent a busz alattunk. Ezt is megúsztuk, az úton vagyunk és nem a szakadékban.

Vlahita! Megváltó tábla az út mentén, és mi nem vagyunk olyan fáradtak, hogy örömmujongásba ne törjünk ki. Végre! Megérkeztünk! Szerencsénkre még néhányan jártak az utcán, akik készséggel elvezettek Margitkához. Nem telt bele öt perc, és ő frissen, mintha nem is most ébresztettük volna fel, jött, csomagokat cipelt, örült nekünk, hogy itt vagyunk. Egy gondos anya sem fogadhatta volna szebben hazatért gyermekeit.

Frissen húrolt ágy, meleg takaró és boldog érzés andalított álmra bennünket. Jó érzés tudni, hogy vannak még emberek, akik ismeretlenül is örülnek nekünk, akik gondoskodnak rólunk, akiknek fontosak vagyunk.

KÖSZÖNJÜK!

*Oláhné Koncz Margit,
Bolyai Nyári Akadémia egyik szegedi résztvevője
Szentegyháza, 1993. július 29.*

A nagyobb testvér a szülőkről beszél az öccsének.

— **Látod, ilyenek a felnőttek. Előbb megtanítanak járni és beszélni, később meg azt akarják, hogy hallgassunk és egy helyben álljunk.**

Két ember megy az úton. Találnak egy tükröt.

— **Hé, én valahonnan ismerem ezt a potát!**

— **Te hülye — kapja ki a kezéből a másikat —, ez én vagyok.**

Művelődési híradó

Rangos művelődési rendezvények színhelye volt a Bartók Béla Művelődési Központ a nyár folyamán.

A rendezvények sorozatából kiemelkedik a kolozsvári Szent Mihály templom kórusának előadása. Ezúton köszönjük meg Geréd Vilmos kántor-karmesternek, hogy nívós műsorát Szentegyházán is bemutatta. A résztvevők nagy elismeréssel nyilatkoztak.

Július 18-án a Bolyai Nyári Akadémia megnyitó ünnepségén vettünk részt. Jelentősége egyedülálló városunk szellemi életében. E lapszámban részletesen olvashatnak erről.

A fentiekén kívül még a következő rendezvények színhelye volt a Művelődési Központ: budapesti Merlin Színház előadása (erről olvashattak a júniusi lapszámban), könnyűzene vetélkedő, két műsoros évzáró ünnepély, helyi ifjúsági szervezet vídám műsora, Tamási Áron: Énekes madár című színművének előadása (bemutatták a líceum diákjai a Bolyai Nyári Akadémia hallgatóinak), Megaton koncert.

Ezenkívül hetente kétszer van diszkó, minden csütörtökön és vasárnap rockest.

A következő 12 nap is nívós rendezvényeket kínál a Bartók Művelődési Központban:

— július 30-án a sárospataki Bodrog könnyűzene együttes részleteket ad elő az István, a király c. rockoperából és Petőfi megzenésített verseit

— augusztus 7-én Sütő András: Vidám sirató egy bolyongó porszemért — debreceni Alföld színház

— augusztus 11-én bábszínház, előadja a szatmárnémeti MA-DISZ társulata

Megjegyzés: Herczeg Ferenc és Csiki János érdeme, hogy megkövetelik a rendezvényeken a civilizált viselkedést.

Sz.K.

Új köntösbe

öltözött három épületbelső a faluban! A leghosszabbra a templom festési munkálatai húzódtak: júniusban végig és július első felében volt felállványozott építőtelep az Isten háza. Mint mikor fénykép bukkan elő a hívóban, úgy bukkantak elő a márványutánzatok, rozetták, ablakdíszek az állványbontáskor. Bámulatot munkát végzett a nagyváradi Csiki János mester és csoportja. Portik B. Sándor plébános — meggyőződésem szerint — az ország leghozzáértőbb csoportját foglalkoztatta itt — mindannyiunk nagy öröme (lásd a plébános úr beszámolóját az 5. oldalon).

A templom festésénél nagyobb szenzáció, hogy a Művelődési Ház belsejét végre kimeszelték. A munkálatokat Magyar Anna rendelte, a tanács fizette, és Miklós Miklós faljavíthatása után szobafestő fia és társa végezte el. Szomorú eset, hogy a lelkes, segítőkész nyugdíjas M. Miklós munka közben az állásról leesett... Csúnya nyílt törése kéthónapos kórházi kezelésre kényszerítette. Reméljük, az őszi munkák idejére felépül!

A Művelődési Ház viszont nagyon szép lett, nemsokára az előadások előtt is megnyitja kapuit.

Az épület feljavításában a Filharmónia Alapítvány is alaposan kivette részét: az emeleti folyosó plafonburkolata és a folyosóvégi iroda lambériája Demeter Márton asztalos kezét dicséri. Az omladozó, toldott-foldott mennyezetre az elkészített léceket Mihály Lajos, Mihály Jóska és fia, Mihály Barnabás jr. művészkedtek fel, Sánduly az elavult villanyvezetékeket szerelte újra. Ezért családtagjaik jutalomüdvözlésen vesznek részt. Az, amit nem tudunk megfizetni egyiküknek sem, az önzetlen felajánlás, a segítőkészség nagyszerű érzése. Rövidesen az ajtók és a folyosó padlózata is kicserélődnek. Az új köntös viselőinek (a templomnak és a Művelődési Háznak) kíván hosszú életet

Haáz Sándor

„Lehettem volna oktató, Nem ily töltőtoll-koptató...”

Az élet újabbnál újabb lehetőségeket kínál az iskolapadokból kilépő diákoknak a továbbtanulásra.

S mindezeket a lehetőségeket nem csupán itthon találja meg az ember, hanem külföldön is.

Így pl. a szegedi egyetem lelkes ajánlatot tett a helyettesítő tanároknak és tanítóknak a továbbtanulásra.

Azok a személyek, akiknek volt elég bátorságuk a próbálkozásra, és bejutottak, négy éven át ingyenesen tanulhatnak és megszerezhetik a tanári diplomát, ha van elég kitartásuk is hozzá. A tanulást itthon, a munkahely mellett kell vállalni. S hogy ki fogja elérni a végcél, az a vizsgákon fog eldőlni.

Balázs Noémi

Szerk. megj.: A négy bejutottnak kitartást és szerencsét kívánunk.

Réti legyezőfű, legyező bajnóca

(*Filipendula ulmaria* L. syn. *spirae ulmaria* L.)

Nedves réteken, kaszálókon, vízfolyások mentén elterjedt növény. Évelő, szára 100-120 cm magas, csupasz, vöröses. A szár általában nem ágazik el. 20-30 cm hosszú levelei páratlanul, szárnyasan összetettek, 3-8 pár levélkéből állanak. A végálló levélke 3-5 karélyú, és sokkal nagyobb mint a többi. A levél fonákja fehéres, nemezes. Bogernyős buga virágzatot képez, mely fehéres-sárgás színű (bodzavirágra hasonlít), 5-6 szirmú apró virágokkal. A virágzat eldörzsölve jellegzetes metil-szalicilat szagot áraszt. Szárfítás után ez még erőteljesebbé válik.

Nem tévesztendő össze a koloncos legyezőfűvel (*Filipendula hexapetala* Gilib), mely száraz réteken fordul elő, és levele kb. 20 pár mélyen fogazott levélkéből tevődik össze.

A növény július-augusztus hónapban virágzik. Gyógyászati felhasználása a virágzás kezdetén gyűjtött virágzatoknak van (célszerű akkor gyűjteni, amikor a virágok fele már kinyílt, egyazon virágzatban belül).

Felhasználása sokrétű: forrázatát akut reumaellenes szerként használják. (4-5 kávéskanál drogot fél liter forró vízzel leforrázunk, 5 percig állni hagyjuk, majd szűrjük. Naponta 2-3 csésze tea fogyasztható.) Flavonoid tartalmánál fogva vizelethajtó, mely ödémás (vizenyő) állapotok megszüntetéséhez járul hozzá. Izasztó, enyhe lázcsillapító hatása hűléses állapotokban hasznosítható.

Külsőleg a végtagok reumás fájdalmában használható, főzet formájában, orvosi somkóróval (*Melilotus officinalis*) társítva.

Számos reumaellenes tea komponenseként szerepel.

Pl.: Rp.	Réti legyezőfűvirág	30 rész
	Kőrifalevél	15 rész
	Fűzfakéreg	20 rész
	Nyírfalevél	15 rész
	Borókabogyó	5 rész
	Cickafarkú	15 rész

A fenti teakeverékből egy csésze számítva 2 kávéskanál drogot 5 percig főzünk, majd 19-20 percig állni hagyjuk, végül szűrjük. Naponta három csésze tea fogyasztandó.

Kolcsár Zoltán, gyógyszerészhallgató
Csíkszereda

Nyugdíjas sarok

Kedves nyugdíjasok, a néhány portré-sorozat után nézzük meg, mi az újság, és mi történt öt hónap alatt a mi házunk táján. Mert az élet zajlik nálunk is úgy, mint bárhol.

Hát először is úgy-ahogy beindult a klub-életünk. A helység nagyon barátságos, kellemes, és nagyon megfelel nekünk, jól lehet egy kissé szűk (4x4-es), de így is nagyon örvendünk neki. A látogatottság alapján nyáron még megfelelő, mivel mindenki, aki mozogni tud, délután is szorgoskodik a blokklakása melletti apró kerteskében. Szombaton és vasárnap van inkább forgalom, de ha esős idő van, akkor már élénkebb az élet a klubban. Jön az ősz, és akkor megindul a normális játékszezon.

A csoportos, autóbuzsós kirándulások nagyon megcsappantak, szinte ki is maradtak, ennek az okát mindenki tudja: a nehéz inflációs helyzet, csekély nyugdíj stb. Mindenki kárpótolja magát ahogy tudja, gyalog járja Szeltersz, Homoród és a környék, esetleg a Hargita lankáit. De reméljük, hogy egyszer a helyzet megjavul ezen a téren is.

Tudomásunkra jutott, hogy változás állt be a felelősöknél, mivel egészségügyi okokból eltávozott Biró Margit, aki Csiki Klárikával 12 évig öntudatosan és becsülettel dolgozott körünkben, mint a tagdíj beszedője és intézője. Ezúttal köszönetünket tolmácsoljuk neki, és hálával gondolunk rá. Gyógyulást és hosszú életet kívánunk számára. Ezután Mag Aranka fogja helyettesíteni. Őt mindnyájan ismerjük, mivel 37 évet dolgozott az üzemben, munkája pontos volt és lelkiismeretes és őszinte. 20 éves özvegyiségében három szép gyermeket nevelt fel és taníttatott. Már egy hónapja tevékenykedik az új munkakörben, és a nyugdíjasok nagyon elégedettek vele. Előzékenységgel és kedveségével nagy rokonszenvet nyert a tagságdíjat fizető nyugdíjasoktól. Odaadón, lelkiismeretesen s főleg pontosan tevékenykedik. Sok sikert és eredményt kívánunk!

Sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a friss nyugdíjasok idegenkednek pénztárunk tagjai lenni és beiratkozni. Furcsa jelenség ez a részükről, hisz ez egy olyan szervezet, amely az utolsó befizetett lej is kamatostól visszaadja, és sok előnyt biztosít kölcsönökben, orvosi ellátásban, kirándulásokban s végül a temetkezési segélyben. Tehát kérjük, ne idegenkedjenek, lépjenek be a Kölcsönös Segélynyújtási Pénztárba! Minden nap késésért kár!

Hat tagunk van, akik hónapok óta nem fizetik a tagdíjat, sőt a részleteket sem. Határozat fog megjelenni ilyen esetekre: az illetőket ki fogják zárni. Kérjük, előzzék meg ezt a kényelmetlen helyzetet.

Bodó Gáspár

Erdővágás — valamikor...

Szentegyházsfalu lakóinak megélhetősége a régi időkben — a gyenge minőségű föld és a zord időjárás miatt — az erdő volt.

A régi időkben minden nemzetség más-más területről erdőt, vagyis inkább csak gyérelték az erdőt. Minden nemzetségnek külön útjai voltak. Az utakkal olyan törvény volt, hogy egyik nemzetség a másikén nem járhatott, mert akkor megbüntették. Például az Elekesek nem mehetek sem a Gedők útján, sem a Lőrinczfiak útján.

Az utak nevei: Balázsok útja, Gedők útja, Elekesek útja, Korodi út, Gajudár út, Marci János út, Tankók útja, Hatások útja, Kozányok útja, Farkasfiak útja, Lőrinczfiak útja stb.

Az 1800-as évek végén megalakult az Erdészeti Hivatal, és az minden községnek felmérte az erdőterületét, így a szentegyházsfalviakét is, amely 7200 hold területet tett ki. Ezt felosztották 100 évre, minden évben 72 holdat kiszakítottak, ami kivágásra került. Ezt úgy hívták: vágter. A közbirtokosság vezetősége választott egy nyolc-

tagú bizottságot. Ez a bizottság elvégezte a következő munkát: mellmagasságban kruptával mérték az átmérőt, és sorszámot üttek rá forgó kalapáccsal. Megállapítottak egy átlag magasságot. Pl. ha az átmérő 35 cm, a fa magassága 8-10-12 méter. Az erdő magassága sokkal több, de azért veszik a mellmagasságot az átlagnak, hogy a köbméter legyen meg. Amikor a komisszió elvégezte az erdőben ezt a munkát, itthon összeültek, és megállapították, hány köbméter fa van az erdőben, a lakosságnak hány arányjoga van, és az arányjogra hány köbméter fa jut. Ezután kicédulázták, de pl. Péter bácsinak volt 25 arányjoga, de több a köbméter fa, mint az arányjog, akkor csak 1-től 20-ig vagy 23-ig sorszámolták ki neki. Amikor mindez megvolt, kiosztották a cédulákat. Mindenki a sorszáma szerint az erdőben megkereste az ő fáját, és jegyet vágott rá. Ez minden ősze nagy munka volt a közbirtokosság vezetőségének, de a lakosság megélhetősége miatt nagy érdek volt.

A vezetőség az Erdészeti Hivatallal karöltve megállapította a vágter felszabadításának időpontját. Erdőtől hónapok január, február, március voltak. Az 1800-as évek végén minden faluba vagy községbe a hivatal kinevezett egy hatósági erdész brigadérnak, a község adott mellé egy erdőbíró és 14 erdőpásztort. Ezeket minden új évben a közbirtokosság nevezte ki. Minden tavasszal a vágteret meg kellett takarítani, és következő tavasszal beültetni csemetével. Ez mind közmunkával ment.

Az első hatósági brigadér 1894-ben jött Szentegyházsfaluba, Olasz Mártonnak hívták. 1948-ban az erdőket államosították, ekkor a fent leírt munkák mind megszűntek. A nép maradt (a nép egy része — szerk. megj.) megélhetés nélkül.

Lejegyezte Lőrincz B. János

Kedves szentegyházi cserkésztestvéreim!

Magyarországi cserkésztestvéreitek nevében sok szeretettel köszöntelek Benneteket. Rendkívül nagy öröm volt számomra, hogy veletek, a szentegyházi cserkészekkel találkozhattam ezen a balladaszépségű erdélyi tájon, és Veletek együtt részt vettem a Bolyai Nyári Akadémiát megnyitó ünnepi szentmisén.

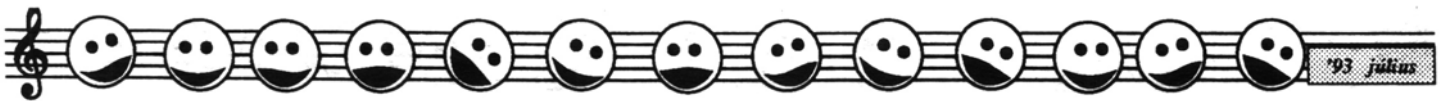
Örül a cserkészszívem, hogy a diadalmas cserkészliliom kötelességet kereső nagy családjának önkéntes és értékes tagjaivá avattak Benneteket, és hozzánk tartoztok, mert törvény, hogy a „cserkész minden cserkészt testvérének tekint”!

Éljetek életvidám cserkészeletet, és gondolatok mindig arra, hogy lélekben mi is, hazai magyar cserkészek mindig veletek, köztetek vagyunk. A Jóisten adjon néktek sok és kitartó erőt, kegyelmet, megtartó magyarságtudatot, vigyázva még az alvó jegenyére is!

Őriztétek nagyon a napi jóitétből, szolgálataiból fakadó cserkészlelkületet. Köszönöm, hogy itt létem alatt befogadtatok közétek.

Jó munkát!

Cserkésztestvéri szeretettel: Tujaj bá' Feith Lajos
Budapestről

A nyári akadémia

folyt az 1. oldalról

falvy úr is, aki nagy érdeklődéssel vette szemügyre azt a gyermekrajz-kiállítást az iskolai étkezdében, amelyről egy korábbi lapszámunkban már hírt adtunk.

Az itt lévő tanárok találkozhattak Markó Bélával, az RMDSZ elnökével, és meghallgathatták a kolozsvári filológia kar két tanárának, Cs. Gyimesi Évának és Péntek Jánosnak az előadását. A hallgatók közül néhányan a határon túlról, Szlovákiából és a Vajdaságból érkeztek, a hazaiak pedig Erdély legkülönbözőbb településeiről — jól jött az alkalom, hogy Szejkefűdő, Farkaslaka, Korond, Csíkszereda, Szárhegy, Gyilkos-tó nevezetességeivel ismerkedhettek azon a két kiránduláson, amelynek résztvevői voltak.

Természetesen túl dúsak és túlságosan közeliek voltak még az élmények, mégis kíváncsi voltam az Akadémián résztvevő tanárkollégám benyomásaira. Néhányan írásban válaszoltak a felkérésemre, ezekből válogatok:

„Azért voltunk felemelően, hasznosan együtt, hogy, Tamási szavaival, jobban otthon legyünk a világban, majd távoli hétköznapjainkban is megerősödve. Ilhetett a táj és az emberek magassága és mélysége, a megtartó közösség. »Együtt volt a család« az asztalnál és az éneklésben, a testvéri mosolyokban, bátorító kézfogásokban... Jó volt együtt, jó lesz együtt — nem felejjük.”

(S.J., Szabadka)

„Nagyon jól éreztem magam. Köszönöm a szervezőknek a sok fáradozást. Hasznos és tanulságos volt mindenik előadás... Köszönök mindenképp, a vizionlátás reményében a jövő évi Nyári Akadémián.”

(Demeter Eszter, Bardóc)

„Tetszett, hogy a Nyári Akadémia megtelelően célirányos volt. Több lehetett volna az Erdélyt ismerető és bemutató foglalkozás, talán egy-két órában érdemes lett volna bemutatni Erdély irodalmi nevezetességeit. Egyébként köszönet a fáradozásért.”

(Tankó László, Pozsony)

„Szórványban élőként erőforrás, utántöltés, kissé hétköznapiasan fogalmazva tankolást jelentett ez a tíz nap. Tanárként is sokat nyertem és tanultam; talán egy értéknaddal kisebb lennék, ha nem vehettem volna részt.”

(B. Simon György, Szilágysomlyó)

Az iskola vendégkönyvébe Andrásfalvy Bertalan a következőket jegyezte be: *„Egy kedves, tartalmas nap emlékére, köszönettel és őszinte nagybecsüléssel kívánom ennek az iskolának, tanárainak és diákjainak, kísérje áldás és siker szép munkájukat.”*

És hadd köszönjük meg ezúton mindenkinek, aki a szervezésben-munkában segített, önzetlenül részt vállalt abban, hogy a Bolyai Nyári Akadémia vendégei jól érezzék magukat Szentegyházán.

Nagy Eszter

Verje meg a jegeseső

Mint tudjuk, városunkat óriási jégverés érte június 24-én. Vajon kívánta ezt valaki nekünk?

A jégverés történelmi jelentőségéről és fizikai magyarázatáról majd a következőkben szó lesz. Különleges egy természeti jelenség.

A mogorónyi és diónyi nagyságú jégdarabok percek alatt beleptek mindent. Alaposan elverték a termést, sőt még egy kocsiablak is betörtött. Az emberek panaszkodtak, hogy oda a munkájuk, oda a gyümölcs, pityóka stb...

De, ahogy értesültem, a hagyma helyre pattant, no meg a pityóka is. Józsi bácsi szerint lesz azért gyümölcs is (szerk. megj.: Felszegben nem sok...).

Rusz Noémi

A szentegyházfalvi templom belső felújítása

A szentegyházfalvi templom hajóját és szentélyét elválasztó árkád oltár felőli részén a következő szöveg olvasható: *„A hívek áldozatkészségéből megújított az Úrnak 1993. évében. Art-Message — Nagyvárad”.* Valóban így igaz, a szentegyházfalvi templom frissességével és pompázó szépségével kellemes hatást gyakorol a belépőre, és méltó helye lett az Isten dicséretének. A felújítási munkálatokat ez év május 20-án kezdtük el, és július 21-én a *„jól végzett munka örömevel”* adta át a nagyvárad Art Message templomfestő magáncég a hívek nagy megelégedésére. Nem tévedek, ha azt állítom, hogy jelen pillanatban ismert templomfestő csoportok legjobbika végezte ezt a munkát Csiki János cégvezető irányításával. Jóleső érzéssel kísértem a munkálatok végzését, és meglepett az az igényesség, amellyel a legapróbb részletekre figyeltek, semmit el nem siettek, és az utóbbi időben eluralkodott *„átesünk”* munkastílus szóba sem jöhetett. Tudatában voltak, hogy az emberek önkéntesen felajánlott pénzéről van szó, és az elvárásuk az, hogy időtálló, ízléses munkát végezzenek. A csoport 10 tagból áll, hat festő és 4 kőműves, akiket a cégvezető 100 jelentkezőből választott ki. Ők végezték a nagyvárad Szent László székesegyház belső felújítását 7 éven keresztül, és ez idő alatt volt alkalmuk elsajátítani a mesterség minden részletét. Az igényességhez az is hozzátartozik, hogy az anyagokat megbízható külföldi cégektől szerzik be, és munkaeszközök is a mai technológiai szintnek megfelelnek. Az elismerés és a köszönő szavak közé kívánkozok: *„Szép volt, fiúk! Csak így tovább!”*

Minden elismerést megérdemel az egyházközség híveinek áldozatkészsége és ragaszkodása, hogy szép templomuk legyen. Az 1991-es németországi segélyszállítmányból származó alapösszeget az emberek szinte erejüket meghaladó önkéntes adományokkal támogatták, és személyesen hozták el a plébániára. Büszkén mondhatom, jelesre vizsgáltak ebben az akcióban annak ellenére, hogy mindenkinek az anyagi lehetőségeit nagyon igénybe veszi a helységben folyó gázvezetés. Nem hagyhatom köszönő szó nélkül azon adományokat sem, amelyeket a mesterek étkeztetésére adtak a plébánia konyhájára. Isten fizesse! Adja Isten, hogy ez a hűség és ragaszkodás a jövőben is maradjon meg az emberek lelkében, és szép, felújított templomunk szolgálja szellemi és anyagi értekeink megbecsülését és védelmét.

Portik Bakay Sándor
plébános

Poltármesteri közlöny

A termálfürdő vízellátásának növelése érdekében, a megyei tanács anyagi segítségével a csíkszeredai IPEG elvállalta a fűrészt. Nagy garancia nincs a hozam növelésére, csak ha szerencsénk van.

A legelői fa kitermelésének üteme csökkent. Pedig a fa ellenértéke a gázot akaró családok anyagi erőfeszítését csökkenti. Érthetetlen, hogy saját magunkon sem akarunk segíteni. Kevesebb mellébeszélés és több munka szükségeltetik.

A két gázszerező vállalat jól halad a munkával. A baj azzal van, hogy egyesek — nem tudni, mire várnak — az utcai vezeték ellenértékét nem fizették le. Pedig gáz másképp nem lesz számukra.

Kellene tennünk szűkebb környezetünkért: a hídért, a sáncért, a tömbház előtti virágágyásért stb. Ki csinálja meg mindezt? Csak egy kevés jóérzés és a lapát meg a csákány hihetetlen szépítő munkára képes. Szentegyháza arculata olyan lesz, amilyenné mi tesszük. Mástól nincs miért kérni a segítséget.

A jégkár valóban rég nem látott pusztulást okozott a lakosság kemény munkájában. Sajnos, az ADAS nem segít, nem lévén biztosítás a terményekre. Reménykedjünk a kormány jóérzésében. Ha támogatás lesz, értesítjük a károsultakat.

Poltármesteri közlöny

A lakhely változtatásához szükséges iratok

1. Ha ugyanabban a helységben egyik utcából a másikba költöznek, ugyanabban az utcában házsámot változtatnak, szükségesek a következő iratok:

— bizonyítvány, hogy biztos a lakhely (a néptanácsától igazolvány a költözni óhajtok részére)
— vásárlási szerződés és adatok a lakóterületről

— személyazonossági igazolvány
— születési igazolvány
— a gyerekek születési igazolványa
— 3 ív irópapír
— 10 lej értékben okmánybélyeg
— munkahelyi igazolvány

2. Ha más helységbe költöznek, ugyanezek az iratok szükségesek és férfiaknak a katonakönyv.

Az 5/1971/17-es számú törvényekkel értelmében a lakhelyre költözés pillanatától számítva 5 napon belül jelentkezni kell a rendőrségen, hogy a személyazonossági igazolványba beírják az új lakcímet. Ha a törvény nem tartja be, a büntetés 400-500 lejig terjed.

3. Sürgősségi esetben (24 órán belül) a személyi iratok kiállítása 2000 lejbe kerül.

Az érvénytelen vagy lejárt személyi igazolvánnyal minél rövidebb időn belül jelentkezzenek a rendőrségen. Sürgős az iratok törvényesítése.

A lakosság nyilvántartását végző iroda szolgáltatása:

Iratokat fogadnak el: hétfőn, szerdán, pénteken 8-10 óra között.

Iratokat adnak ki: hétfőn, szerdán, pénteken 14-16 óra között.

Serg. major. Fătu Ioan

HÍREK

Lapunk az Infopress Rt támogatása nélkül nem jelenhetne meg. Köszönjük!

Várja tulajdonosát egy elveszített és megtalált pénztárca. Egy magát megnevezni nem kívánó fiatalember a becsületes megtaláló.

Elvesztettem 1993. július 26-án 15 és 16 óra között egy szükre szabott, eredeti Wrangler farmert a Nagyfalva-Bánya közötti útvonalon. Megtalálóját kérem, jutalom ellenében juttassa vissza Demeter Ibolyának a Tanulók Házához.

A nyári felvételi vizsgák után a Gábor Áron Líceumban a következő helyekkel várják pótfelvételeire a VIII. osztály végzőseit: faipari szaklíceum 18 hely, humán osztály 10 hely. Szakiskolai osztályban 16 hely maradt az őszi felvételeire esztorgályosok képzésére, szabó szakmában 11 gyermek kaphat képzést, pék szakmában pedig 8. Esti líceumban is indulhat IX. és XI. osztály, amennyiben lesznek érdeklődők. A szakiskolák különbözőzeti vizsgával iratkozhatnak az esti líceum XI. osztályába. A tervezett technikum osztály kereskedelmi, pontosabban áruszakértő szakmában képezne, erre azonban még nincs minisztériumi jóváhagyás (a technikum beiskolázási terv augusztusra várható). A technikum osztályba a következő tantárgyakból kell felvételizni: algebra és matematikai analízis, XI. és XII. osztály; Románia földrajza, XII. osztály vagy Gazdaságtan, XI. osztályos tananyag. Az őszi próbafelvételeire iratkozni a líceum titkárságán lehet augusztustól kezdődően.

Figyelem! Figyelem! Figyelem!

Augusztusban előfizethetnek a Szentegyházi Hírlapra! Lapunkat megjelenése másnapján házhoz szállítják a Filharmónia-tagokból szervezett postaszolgálatosok. Az évfolyam 9-10-11-12-es számaért Ön 160 lejrt és a pontos címét adja le a Városi Könyvtárban levő szerkesztőségben. Lapunk, sajnos, megdrágult: 40 lej egy lapszám.

HÍREK

Szerkesztők
Haáz Sándor
Szabó Klára
Nagy Eszter
Fejlesztő Bodó Levente
Íllometszetek:
Tamási Árpád

Szerkesztőség
Városi Könyvtár
Republicii 24,
RO 4154 Vlahita
Készült az
Infopress-nél
Éz nem ér,
haldí a lap előállításán
az Alapítványra vár.

40lej

Új idők — régi arcok

Papp Irmával — minden idők legszebb Iluskájával — beszélgetek.

— Sok idő folydogált el azóta, hogy a székelyudvarhelyi gimnázium irodalmi estjén János Vitéz Iluskáját alakítottad. A lap olvasóit viszont az utóbbi 12-13 év érdekelné, amióta elmentél. Ha hajlandó lennél néhány kérdésemre válaszolni, megtudhatjuk, hogyan élsz a németországi bajorok között. Tehát... Mit tudnak a bajorországi németek Erdélyről, az erdélyi magyarokról?

— Sok mindent. Ismerik a világot, így Erdélyt is. Környezetem egy szuper értelmiség, I. Lajos bajor király utódai. Unokája, a bajor főherceg beszél magyarul, ismeri a magyar kultúrát. I. István felesége bajor hercegnő volt. Sissy nagyon szerette a magyarokat, sok időt töltött magyar földön.

— Megbecsülik-e erdélyi magyar mivoltodat?

— Elsősorban annak köszönhetem, hogy oda kerültem. A hirdetés így volt: „Erdélyi magyar társalkodónót keresek.” Nyilván drukoltam a bemutatkozásnál, de a hercegnővel nagyszerűen egymásra találtunk. Nem volt szükség próbaidőre, azonnal ott maradtam. Természetesen hamar felismertem a helyzeteket, és alkalmazkodtam.

— Te mit becsülsz a német emberben leginkább?

— Igényes, szorgalmas, precíz, fegyelmeztet nép. Befogadtak, lehetőséget adtak ahhoz, hogy éljünk. Magyar gimnáziumuk is van.

— Legszebb élményed?

— A legelső ami meghatározta további életemet: az első találkozás, bemutatkozás a bajor hercegnőnél. Pünkösdkor van a Kastli-i magyar gimnáziumban a kicsengetés. Ez itt nagy ünnep, ez hozza össze az összes magyarokat a világ minden részéről. Ballagás után mise van, ahol mindig elénekeljük a magyar és a székely himnuszt. Aztán a nagy találkozások, beszélgetések, tánc. Minden évben megismétlődik ez a fájdalmasan jó érzés. Aztán Párizs jelentette a másik nagy élményt, továbbá találkozásom a perzsa sah feleségével.

— Van valami előnye annak, hogy elmentél?

— Külföldön élni azért érdemes, mert lehetőség van utazni, megismerni a világot. Európai országokat, népeket, gyönyörű fővárosokat ismertem meg. Nyelveket tanultam. Új életet kezdeni az adott erőt, hogy megtapasztaltam a szépet és a jót. Másik nagy előny, hogy segíteni tudom családomat, és ez egy nagyon megnyugtató érzés.

— Tudok róla, hogy nagyon vágyódsz haza...

— Ott dolgozom, itthon élek. Minden munkámba beleélem magam, így valamennyire csitul az a gyötrelmes érzés, amit úgy hívnak: honvágy. Itt mondanám el, mennyire fáj az a nagy rombolás, ami itt végbement. Én igazából csak azt vártam, amit tizenéve hagytam itt, de nem azt kaptam. Megdöbbenett a szomorú valóság. Valamikor kedvenc cukrászdám Kolozsváron lekopasztva, több éves kosz a bordó bársonyhuzatok maradványain. Ez csak egy példa, de úgy látom, mindenütt ez van.

— Véletlenül sem sértetted meg a szép magyar beszédet. Magyar nyelvből még mindig tized!

— Nekem valamikor azt mondta drága jó apám: soha ne felejtssd el, hogy magyarnak születted!

— Mit üzensz azoknak, akik azt játsszák, hogy egy-két év után, ha kihúzták a lábukat, már nem tudnak magyarul?

— Senki nem felejtheti el azt a nyelvet, amit úgy hívnak: ANYANYELV. Különben nagyot vétezik.

Kérdezett: Szabó Klára

Móricza bemege a bőrféjűek bájába.

— Tessék mondani, van más rétes?

— Nincs.

— Diós rétes van?

— Nincs.

— Túrós rétes van?

— Nincs.

— Hát milyen rétes van?

— Sörétes.

Logika

A múltkori kérdés, valószerű, nehéz volt. Egyedüli helyes megfejtő Demeter Szilárd fuvolásunk, de mivel nem küldte be a választ írásban, nem kap semmit...

Tehát: a nyugatra és keletre néző matrózok egymással SZEMBEN álltak, a korlátnak dőlve, egymás válla felett bámulták a vizet, így észrevehették egymás fején mi mászkál.

A következő két feladványt ifj. Szabó Lászlótól kaptuk:

1. Idegen földön él két testvér egy házban. Házuk egy útkereszteződésnél áll, a környéken senki más. A testvérek közül az egyik mindig igazat mond, a másik mindig hazudik. Egy utazó, az elágazáshoz érve, nem tudja biztosan, melyik úton kell tovább mennie, hogy úticélját elérje. Bemege a házba, ahol csak az egyik testvér van otthon (nem tudja, melyik). Egyetlen kérdést tehet fel, hogy a válaszból megtudja a helyes utat. Hogy szól a kérdés?

• • •

• • •

• • •

2. Adott 9 pont a következő ábra szerint:
Letéve a ceruzát az egyik sarokpontba, kössétek össze a 9 pontot négy egyenes vonallal anélkül, hogy felemelnétek a ceruzát.